

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет природничих наук
Кафедра біології та екології

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
З БІОЛОГІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ
спеціальності 014.05 - Середня освіта
(Біологія та здоров'я людини)

Івано-Франківськ, 2024

ББК Е 5я7

М80

Методичні вказівки складені доцентами кафедри біології та екології:

к.б.н. В.І. Гнєзділовою та к.б.н. Т.В. Микитин

Рецензенти:

Завідувач кафедри географії та природознавства, доц., к.г.н. Атаманюк Я.Д.

Доцент кафедри біології та екології, к.б.н. Долинко Н.П.

Методичні вказівки схвалені на засіданні кафедри біології та екології
Факультету природничих наук (протокол № 8 від 11 березня 2024 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету природничих наук
(протокол № 7 від 20 березня 2024 р.)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	5
2. ВИБІР ТЕМИ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ.....	6
3. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ-ПРОГРАМИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	6
4. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ.....	7
5. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	8
6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	10
7. ПОДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ НА ПЕРЕВІРКУ ТА ДО ЗАХИСТУ.....	12
8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	14
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	16
ДОДАТКИ.....	17
Додаток А. Зразок титульної сторінки.....	17
Додаток Б. Зразок змісту.....	18
Додаток В. Безкоштовні програми для перевірки тексту на унікальність.....	19
Додаток Г. Зразок завдання на курсову роботу.....	21
Додаток Д. Зразок відгуку наукового керівника.....	23

ВСТУП

Курсова робота є одним із видів навчально-наукової роботи студента, самостійним науковим дослідженням, яке виконується протягом 5 та 6 семестрів. Курсова робота є навчальною дисципліною зі спеціальності 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини) обсягом 3 кредити ЄКТС.

Метою цієї дисципліни є набуття студентами навичок науково-дослідницької роботи, опанування методів наукового дослідження, збору та обробки даних, а також проведення біологічних експериментів. В ході підготовки та написання курсової роботи студенти повинні навчитися планувати, виконувати, оформляти та представляти наукові дослідження на відповідному рівні; організовувати наукову роботу в експедиційних та лабораторних умовах; вміння використовувати сучасні інформаційні ресурси, методи збору, обробки та інтерпретації результатів наукових досліджень.

Здобувачі повинні самостійно збирати, критично аналізувати та систематизувати літературні джерела, що стосуються теми їхнього наукового дослідження, а також формулювати науково-обґрунтовані висновки та рекомендації для подальших досліджень.

Під час проведення наукового дослідження студенти повинні сформувати комплекс знань, умінь та практичних навичок для застосування у майбутній професійній діяльності у сфері біології.

Студенти зобов'язані закріпити розуміння та дотримуватися норм академічної доброчесності при підготовці курсової роботи.

Курсова робота має бути виконана на належному науково-методичному рівні; бути підсумком вивчення, узагальнення наукового матеріалу студентом, містити аналіз літератури з обраної теми.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Метою курсової роботи (надалі - РОБОТИ) є залучення студентів до самостійної науково-дослідної роботи, набуття вмінь та навиків здійснення наукового дослідження.

1.2 В ході виконання РОБОТИ студенти повинні закріпити теоретичні знання і практичні навички, набуті за час вивчення фахових теоретичних і практичних курсів, оволодіти методами наукових досліджень, здобути навички самостійного пошуку необхідних даних у літературі, збору та обробки матеріалів дослідження.

1.3 Студенти виконують РОБОТИ ботанічного, зоологічного та екологічного спрямування.

1.4 Освітньо-наукове значення РОБОТИ біологічного спрямування полягає у самостійній організації та проведенні спостережень за об'єктами рослинного чи тваринного світу в природі, зборі наукового матеріалу, його аналізі, систематизації, узагальненні даних дослідження.

1.5 РОБОТА має бути виконана на належному науково-методичному рівні: бути підсумком вивчення і узагальнення наукового матеріалу студентом, містити аналіз літератури з обраної теми, мати науково-обґрунтовані висновки й рекомендації.

1.6 При виконанні РОБОТИ студент повинен виявити наступні вміння та навички: працювати з науковою літературою; знати сучасні методи наукових досліджень; аналізувати, систематизувати та узагальнювати дані, отримані в результаті наукових досліджень; робити обґрунтовані висновки, які впливають із завдань дослідження; розробляти практичні рекомендації, що стосуються теми досліджень.

1.7 Виконання РОБОТИ охоплює наступні етапи: 1) вибір теми РОБОТИ та її затвердження; 2) складання плану-програми й виконання РОБОТИ; 3) виконання РОБОТИ; 4) написання РОБОТИ; 5) подання РОБОТИ на перевірку на наявність запозичень; 6) захист РОБОТИ.

2. ВИБІР ТЕМИ РОБОТИ ТА ЇЇ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Тема РОБОТИ повинна бути актуальною, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку біологічних досліджень.

Студент вибирає напрям наукових досліджень та тему РОБОТИ відповідно до тематики, погодженої з науковим керівником. Територія, в межах якої будуть проводитись наукові дослідження, визначається разом з науковим керівником, відповідно до наукових інтересів і можливостей студента. Студент також має право запропонувати свою тему, яка найбільше відповідає його науковим інтересам і характеру спеціалізації. За бажанням студента і згодою керівника теми курсових можуть бути змінені (зміни затверджуються на засіданні кафедри).

Назва теми має бути лаконічною, відповідати меті та змісту РОБОТИ. Дублювання тем РОБІТ не дозволяється. Обрана студентом тема погоджується та затверджується на засіданні кафедри біології та екології.

Після затвердження теми студент отримує завдання від наукового керівника та розробляє календарний план виконання РОБОТИ, які оформляються на стандартних бланках (їх можна отримати на кафедрі). Завдання підписується студентом і науковим керівником.

У зв'язку з тим, що польові дослідження здійснюються протягом вегетаційного періоду (весна-літо), студенту бажано отримати тему, завдання та календарний план РОБОТИ перед початком вегетаційного сезону, тобто на попередньому щодо написання РОБОТИ курсі.

3. СКЛАДАННЯ ПЛАНУ-ПРОГРАМИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

План-програма виконання РОБОТИ включає наступні пункти:

- мета і завдання досліджень;
- об'єкт та предмет досліджень;
- методи досліджень;

- ознайомлення з науковою літературою вибраного напрямку досліджень;
- зміст практичної частини РОБОТИ.

4. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

4.1. Опрацювання літератури з теми дослідження

Першим етапом у виконанні РОБОТИ є пошук і теоретичне опрацювання першоджерел (монографій, наукових статей, матеріалів INTERNET-ресурсів) за напрямом і темою дослідження. Використані літературні джерела повинні обов'язково включати достатню кількість публікацій останніх років.

Для пошуку наукової літератури найкраще використовувати наступні пошукові системи:

<https://www.researchgate.net/>

<https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>

<https://ukrbin.com/>

4.2. Методи дослідження

У процесі виконання РОБОТИ використовуються класичні та сучасні методи вибраного напрямку біологічних досліджень, які дозволяють отримати достовірні результати.

4.3. Здійснення біологічних досліджень

Біологічні дослідження здійснюються в польових умовах протягом вегетаційного періоду (весна-літо) з подальшою камеральною обробкою зібраного матеріалу. Первинними матеріалами біологічних досліджень, в залежності від напрямку дослідження, є гербарій, геоботанічні описи, результати біометричних промірів рослин, колекції комах, мікропрепарати, фотографії. Первинні матеріали досліджень є обов'язковими додатками до РОБОТИ, що подається до захисту, і після захисту передаються на кафедру.

Первинні матеріали польових ботанічних досліджень необхідно систематизувати, проаналізувати та опрацювати математично.

Під час виконання РОБОТИ студент **зобов'язаний**:

- ✓ регулярно відвідувати консультації наукового керівника РОБОТИ;
- ✓ забезпечити ритмічну роботу над виконанням РОБОТИ протягом усього відведеного для неї часу;
- ✓ завершити РОБОТУ і надати для перевірки науковому керівнику за місяць до захисту;
- ✓ подати роботу на перевірку на плагіат за 20 днів до захисту.

5. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Змістом курсової роботи є дослідження проблеми, що розглядається, ступеня і стану її наукової розробки, значення для науки і практики. Проблема розглядається на основі всебічного наукового аналізу, формулювання практичних рекомендацій, теоретичного обґрунтування висновків і неодмінного відображення погляду автора. У курсовій роботі студент повинен розкрити обрану тему на сучасному рівні розвитку біологічної науки, використовуючи такі підходи й наукові знання, що пояснюють різні наукові явища і зв'язки з практикою з позицій сьогодення.

5.1. *Орієнтовна структура РОБОТИ:*

ЗМІСТ. Подається на початку наукової роботи з найменуваннями та номерами початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, зокрема, вступу, висновків, списку використаної літератури й додатків (за наявності).

ВСТУП. Наводяться чітко сформульовані: обґрунтування теми РОБОТИ, актуальність, мета, завдання дослідження, практичне значення РОБОТИ. А також об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обране дослідником для вивчення.

Предмет дослідження – це певний аспект або особливості об'єкта. Тобто предмет міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії

наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Як правило, предмет чітко й повно відбивається в темі роботи. Обсяг розділу становить 1-2 аркуші.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ. Теоретична частина роботи, яка охоплює аналіз літературних джерел з досліджуваної проблеми в історичному та сучасному аспектах. Критично осмислюючи літературні відомості, студент повинен обґрунтувати необхідність проведених ним досліджень.

ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ. Розділ рекомендований для РОБІТ, виконаних на основі польових досліджень з метою кращого розуміння студентом особливостей природних умов території дослідження та закономірностей формування рослинного покриву та фауністичного складу даної місцевості.

Описуються географічне положення, геологічна будова, геоморфологія, гідрографія (водні ресурси), ґрунти, клімат, рослинний покрив та, за необхідністю, тваринний світ території дослідження.

МЕТОДИКА ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕНЬ. В розділі висвітлюється інформація про матеріали досліджень, а також чітко описуються методи польових та камеральних досліджень, використані студентом.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ. Це основний розділ РОБОТИ, в якому послідовно та логічно викладаються результати власних наукових досліджень за темою РОБОТИ, проводиться аналіз одержаних даних, їх систематизація, узагальнення, критичне осмислення та обговорення. Цифровий матеріал подається у вигляді таблиць. Отримані результати досліджень ілюструють графіками, діаграмами, схемами, малюнками, фотографіями.

Цей розділ, як правило, складається з підрозділів і займає не менше 2/3 всього обсягу РОБОТИ.

ВИСНОВКИ. Це лаконічні, стислі, науково-обґрунтовані підсумки отриманих результатів дослідження. Висновки подаються пунктами згідно завдань, що ставились перед дослідником, і отриманих результатів дослідження. Вони можуть включати рекомендації щодо використання результатів дослідження в практичній

діяльності. Висновки повинні бути чіткими, лаконічними та логічно впливати з результатів наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. У списку використаних джерел вказують найменування та вихідні дані всіх використаних дослідником наукових праць (монографій, наукових статей, наукових збірників, посібників, підручників), публіцистичних, періодичних й архівних джерел. Список використаних джерел слід розмішувати в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією або в алфавітному порядку. Бібліографічні описи посилань у переліку наводять згідно чинних держстандартів з бібліотечної та видавничої справи (згідно ДСТУ 8302:2015). Мінімальна кількість джерел, використаних для написання курсової роботи – 15 найменувань.

ДОДАТКИ. До РОБОТИ додають наочний матеріал, який підтверджує результати досліджень: фотографії, карти, малюнки, колекції зібраного матеріалу тощо. У додатки можна винести частину ілюстративного матеріалу: великі таблиці з об'ємним цифровим матеріалом, малюнки тощо.

6. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

6.1 *Титульний аркуш.* З нього розпочинається нумерація сторінок, але номер не ставиться. На титульному аркуші вказують назву вищого навчального закладу, факультету, кафедри, де виконувалась РОБОТА, назву РОБОТИ, ініціали та прізвище студента, ініціали, прізвище, вчений ступінь та вчене звання наукового керівника, місто й рік виконання РОБОТИ (Додаток А).

6.2 РОБОТА повинна бути надрукована з одного боку стандартних аркушів білого кольору формату А4 (210 x 298 мм) на комп'ютері з використанням шрифту Times New Roman, кегль – 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5; абзац – 1,0 см. Обсяг тексту курсової роботи повинен становити 30-35 сторінок.

6.3 *Поля на сторінках* залишаються з усіх боків: зліва – 2 см, справа – 1,5 см, зверху і знизу – по 2 см.

6.4 Текст РОБОТИ повинен бути поділений на розділи, підрозділи, пункти, підпункти тощо. Розділи нумеруються арабськими цифрами з крапкою: 1., 2., 3.,..., а підрозділи в межах кожного розділу – 1.1., 1.2., 1.3., і т.д. Розділи “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” не нумеруються. Крапка після назв розділів та підрозділів не ставиться. Заголовки розділів пишуться прописними літерами симетричного тексту (по центру аркуша), заголовки підрозділів – строчними (перша – прописна), з абзацу. Підкреслення заголовків та перенесення в них слів не допускається.

6.5 *Нумерація сторінок* РОБОТИ має бути суцільною, починаючи з титульного аркуша, на якому номер сторінки не зазначається. Далі нумерація йде таким чином: “ЗМІСТ” – 2, “ВСТУП” – 3 і т.д. Нумери сторінок ставляться зверху з правого боку сторінки. У загальну нумерацію включаються також таблиці, малюнки, список використаних джерел. Матеріали, винесені в додатки, нумеруються окремо.

6.6 Кількість ілюстрацій визначається змістом РОБОТИ, але їх повинно бути не менше 4-5. Головна мета ілюстрації – надати тексту певну ясність і конкретність. Усі ілюстрації (графіки, діаграми, фотографії, малюнки, карти) називаються малюнками й позначаються словом «Мал.». Малюнки мають наскрізну нумерацію. Їх розташовують у тексті після посилань на них. Підписи до малюнків розміщують під ними. Малюнки виконуються за допомогою комп’ютерних програм з умовними позначеннями.

6.7 *Таблиці* подають у тексті відразу ж після викладеного тексту та посилання на них. Кожна таблиця повинна мати коротку змістовну назву. Таблиці мають наскрізну нумерацію арабськими цифрами. Примітки до таблиць розміщують під ними.

6.8 *Посилання на літературні джерела*, які використовувались при виконанні РОБОТИ, є обов’язковими. В тексті РОБОТИ у квадратних дужках вказують номер літературного джерела, повна назва і вихідні дані якого є в списку літератури, наприклад: [10], [3, 5-7]. Якщо цитування літературного джерела здійснюється за іншим автором, посилання зазначається так: (цит. за [8]).

6.9 *Список використаних джерел* складається за алфавітом і має наскрізну нумерацію. Спочатку вказуються роботи, надруковані кирилицею, потім - іншими шрифтами.

Увага! Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані на території країн-агресорів.

7. ПОДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ НА ПЕРЕВІРКУ ТА ДО ЗАХИСТУ

Повністю виконана та оформлена РОБОТА подається науковому керівнику для перевірки не пізніше ніж за 1,5 місяці до захисту. Після розгляду РОБОТИ науковим керівником та позитивної оцінки РОБОТА подається на кафедру для перевірки на рівень запозичень.

Курсові роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти підлягають обов'язковій самостійній автоматизованій перевірці на наявність академічного плагіату. Перевірка проводиться з використанням програмно-технічних засобів за допомогою однієї з комп'ютерних програм, які знаходяться у безкоштовному відкритому доступі у мережі Інтернет (програми «Антиплагіат», «Content Watch», «Advego Plagiatus» та інші. Перелік безкоштовних онлайн-сервісів для самоперевірки на плагіат, а також інструкцію щодо роботи із зазначеними сервісами наведено в додатку В.

При виявленні порушень принципів академічної доброчесності при підготовці курсової роботи, здобувач вищої освіти не допускається до її захисту, має доопрацювати роботу та пройти повторну самостійну перевірку на плагіат.

На доопрацювання курсової роботи здобувачу вищої освіти призначається термін до 7 днів. Після доопрацювання, здобувач подає курсову роботу на перевірку керівнику із зазначеними результатами власної повторної перевірки на академічний плагіат (програми «Content Watch», «Advego Plagiatus» та ін.). У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки курсової роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на

першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота допускається до захисту.

За порушення принципів академічної доброчесності, здобувачі вищої освіти притягуються до таких основних видів відповідальності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності» та інших Положень університету:

- не допуск до захисту курсової роботи;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) курсової роботи;
- повторне виконання курсової роботи.

Курсову роботу можна подавати до захисту у швидкозшивачі. Разом з РОБОТОЮ, як додатки, представляються первинні матеріали: гербарій, геоботанічні описи, біометричні заміри, первинний матеріал біометричних промірів, фотоматеріали, які засвідчують достовірність одержаних результатів, колекції комах тощо. Студентам після захисту первинні матеріали можуть бути повернені для подальшого доповнення. Разом з примірником курсової роботи студент на захист подає такі документи:

1. Завдання на виконання курсової роботи (див. Додаток Г), що підписане студентом і науковим керівником та затверджено завідувачем кафедри і в якому наведені дані затвердження теми кафедрою (№ протоколу та дата). Завдання повинно бути зброшуровано з основним текстом курсової роботи (після титульної сторінки).

2. Відгук наукового керівника (див. додаток Д).

Захист РОБОТИ проводиться перед комісією у складі двох-трьох викладачів кафедри, у тому числі керівника курсової роботи.

На захист студент готує доповідь з презентацією, чітко називає власне прізвище і тему роботи. Потім доповідає, чому він обрав саме цю тему (чим вона його зацікавила, актуальність тощо). Далі пояснює структуру курсової роботи: розділи і підрозділи основної частини, яка проблема розглядається і яким питанням приділено найбільшу увагу. Якщо це необхідно, студент може користуватися таблицями, графіками, слайдами або іншим ілюстративним матеріалом. Після того, як студент виклав сутність курсової, він оголошує

висновки, до яких прийшов у результаті роботи, вносить пропозиції або рекомендації. На весь виступ відводиться звичайно до 5-7 хвилин. Якщо у викладачів виникають питання, студент повинен дати обгрунтовану відповідь на задане питання.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи (оцінює керівник) (максимум 50 балів)		
№ з/п	Елементи, що підлягають оцінюванню	Кількість балів
1	Самостійність виконання завдань	5
2	Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	5
3	Опанування і представлення методів досліджень. Збір вихідних даних (польові та лабораторні дослідження)	10
4	Правильність представлення результатів дослідження та якість їх інтерпретації	10
5	Наявність елементів творчого пошуку, виклад та аргументування власної думки,	5
6	Правильність оформлення роботи	10
7	Своєчасність виконання курсової роботи	5
Захист курсової роботи (оцінюють члени комісії) (максимум 50 балів)		
1	Інтерпретація основних результатів дослідження та їх оформлення згідно з вимогами до наукових робіт, відповідність висновків поставленим завданням	10
2	Ілюстрованість і математичне опрацювання отриманих результатів дослідження	10

3	Коректність цитувань (перевірка на плагіат)	5
4	Повнота, правильність та чіткість відповідей на поставлені запитання членами комісії	10
5	Вміння представити матеріал (виступ)	5
6	Якість виконання та обсяг представлених колекцій, гербаріїв	5
7	Якість демонстраційного матеріалу (презентації)	5

РОБОТА оцінюється за національною чотирибальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та за системою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Оцінка залежить від ступеня розкриття теми РОБОТИ, якості її оформлення і виступу, правильності відповідей на запитання членів комісії. У процесі захисту оцінюється не лише власне курсова робота, а й уміння студента будувати виступ, формулювати відповіді, майстерність логічного мислення при обґрунтуванні власної точки зору, а також якість оформлення курсової роботи.

Оцінки за РОБОТИ виносяться на титульну сторінку курсової роботи, записуються цифрою і в дужках прописом, після оцінки викладачі ставлять власні підписи. Оцінки оголошуються всім студентам після заповнення відомості і виставляються в залікову книжку.

Одержана при захисті курсової роботи незадовільна оцінка спричиняє академічну заборгованість і може стати, за певних обставин (заборгованість з інших дисциплін), причиною не допуску до складання екзаменів, а то й виключення з числа студентів.

Захист курсової роботи оформляється протоколом відповідної профілюючої кафедри. Захищена курсова робота зберігається на профілюючій кафедрі протягом трьох років. Роботи, відзначені першими преміями на студентських конкурсах, зберігаються постійно.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аркушина Г.Ф., Дефорж Г.В. Методичні рекомендації щодо написання та оформлення курсових робіт з біологічних дисциплін та методики їх викладання. Кіровоград: “Полімед-Сервіс”, 2012. 42 с.
2. Виноградов О.О. Курсова робота: методичні рекомендації до написання та вимоги до оформлення, для студентів III курсу ФПН, спеціальність «Біологія» / О. О. Виноградов, О. Д. Боярчук; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 15 с.
3. Волгін С.О., Гнатуш С.О., Манько В.В. Оформлення курсових і дипломних робіт. Методичні вказівки для студентів біологічного факультету. Львів: видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2003. 40 с.
4. Загальні методичні рекомендації щодо виконання та оцінювання курсових робіт. Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка, 2009. 22 с.
5. Остапченко Л.І., Скопенко О.В., Токарук Л.В. Методичні вказівки до оформлення курсових та дипломних робіт для студентів біологічного факультету. К.: Вид-во Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка, 2005. 7 с.
6. Тоцький В.М., Запорожченко О.В., Трочинська Т.Г. Посібник з підготовки та захисту курсових і кваліфікаційних робіт (методичні вказівки для студентів денної і заочної форми навчання біологічних спеціальностей). Одеса: РВЦ Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, 2009. 38 с.
7. Приклади оформлення посилань за ДСТУ 8302:2015 у списку використаних джерел URL: <https://www.grafiati.com/uk/info/dstu-8302-2015/examples/>

ДОДАТКИ

Додаток А. Зразок титульної сторінки

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет природничих наук
Кафедра біології та екології

КУРСОВА РОБОТА

з ботаніки/зоології/екології на тему:

Лікарські рослини у дендрофлорі міста Городенки

Студентки III курсу, групи СОБ-31
спеціальності 014.05 Середня освіта
(біологія та здоров'я людини)

Гуляк Х.Я.

Науковий керівник:

к.б.н., доц. Гнєзділова В.І.

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Івано-Франківськ – 2024 р.

Додаток Б. Зразок змісту

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1.ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....	4
2.ФІЗИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	6
2.1. Географічне положення.....	6
2.2. Геологічна будова.....	6
2.3. Геоморфологія.....	7
2.4. Водні ресурси	9
2.5. Ґрунти.....	9
2.6. Клімат	11
2.7. Рослинний покрив	12
3. МЕТОДИКА ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	14
4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ	15
4.1. Конспект лікарських рослин у дендрофлорі міста Городенка.....	15
4.2. Аналіз дендрофлори	18
4.3. Еколого-біологічні та лікувальні властивості найбільш поширених видів.....	22
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31

Додаток В. БЕЗКОШТОВНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ТЕКСТУ НА УНІКАЛЬНІСТЬ

ІНСТРУКЦІЯ щодо порядку перевірки курсових робіт здобувачів вищої освіти на унікальність з використанням програмно-технічних засобів (програма «Advego Plagiatus»)

Комп'ютерну перевірку на академічний плагіат курсових робіт здобувачі вищої освіти можуть проводити самостійно із використанням програм, які знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет. Програми, які знаходяться у відкритому доступі в мережі Інтернет, мають ліміт обсягу символів у тексті, який надсилається на перевірку. Перевірка курсової роботи через програми вільного доступу можлива лише по 8-10 сторінок (в залежності від кількості символів у тексті).

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ПЕРЕВІРКИ У ПРОГРАМІ «ADVEGO PLAGIATUS»

1. До основних функцій програми «Advego Plagiatus» належать:

- 1) перевірка матеріалів;
- 2) показ сайтів, на яких знайдені збіги;
- 3) робота з пошуковими системами;
- 4) можливість зміни і редагування текстів в програмі;
- 5) два ступені перевірки тексту: «Перевірити унікальність» і «Глибока перевірка»;
- 6) функція «прибрати теги» при аналізі сторінок сайту;
- 7) можливість підсвічування частин тексту, які не унікальні.

2. Порядок користування програмою. Програма завантажується на ПК (<https://advego.com/plagiatus/>).

3. Текст вставляється у редактор тексту в головному вікні програми. Далі проводиться перевірка тексту роботи на унікальність.

4. Після перевірки у вікні програми з'являється результат. Число зліва – кількість оригінального тексту без збігів. Праворуч – підозра на плагіат.

Неунікальний текст підсвічується жовтим маркером.

Advego Plagiatus <https://advego.com/plagiatus/> – одна із найшвидших програм для перевірки наукових текстів на унікальність. Для перевірки текст копіюють у вікно з програмою і натискають кнопку перевірки, інтернет-сайти, де знайдено текстові збіги відобразатимуться у нижньому вікні програми.

StrikePlagiarism.com <https://strikeplagiarism.com/uk/> – антиплагіатна інтернет-система, яка автоматично перевіряє оригінальність тексту. У системи простий і зручний для користування інтерфейс. Документи можна завантажувати у багатьох популярних форматах (DOC, ODT, TXT, PDF), відсутні обмеження на обсяг документу. Текст порівнюється з ресурсами інтернету та базою даних системи.

PlagiarismCheck <https://plagiarismcheck.org/> – антиплагіатна інтернетсистема, розроблена в 2011 році і з того часу обслуговувала понад 77000 користувачів з 72 країн світу.

Copyscape <https://www.copyscape.com/> – відмінний сервіс для перевірки як російськомовного, так і англomовного контенту. Працює дуже швидко.

Однак, просто перевірити щойно написаний текст у вас не вийде – потрібно ввести посилання на сторінку в мережі, де він розміщений. Також має обмеження за кількістю перевірок в безкоштовній версії.

КОРИСНІ СЕРВІСИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ АНГЛОМОВНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ НА ПЛАГІАТ:

1. <http://www.plagtracker.com>
2. <http://www.scanmyessay.com>
3. <http://www.plagscan.com/seesources/analyse.php>
4. <http://plagiarismdetector.net>
5. <http://sourceforge.net/projects/antiplagiarismc>
6. <http://www.duplichecker.com>
7. <http://www.paperrater.com>
8. <http://plagiarisma.net>
9. <http://www.plagiarismchecker.com/help-teachers.php>
10. <http://www.plagium.com>

Додаток Г. Зразок завдання на курсову роботу

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

Факультет природничих наук
Кафедра біології та екології

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Дисципліна _____ Спеціальність _____

Курс _____ Група _____ Семестр _____

1. Тема роботи _____

2. Рекомендована література _____

3. Перелік питань, які підлягають розробці _____

4. Дата видачі завдання _____

5. Термін подачі до захисту _____

6. Студент _____ Керівник _____

Додаток Д. Зразок відгуку наукового керівника

ВІДГУК
керівника курсової роботи
освітнього рівня «бакалавр»
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
014.05 Біологія та здоров'я людини

виконану на тему « _____ »
студентом (-кою) _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Текст відгука наукового керівника із описом виконаної роботи і зазначенням цікавих розробок.

Вважаю, що курсова робота заслуговує позитивної оцінки, а її автор (-ка) – студент (-ка) ППП відповідає вимогам ОР за спеціальністю 014.05 – Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).

Керівник роботи

Кандидат біологічних наук, доцент

підпис

ППП